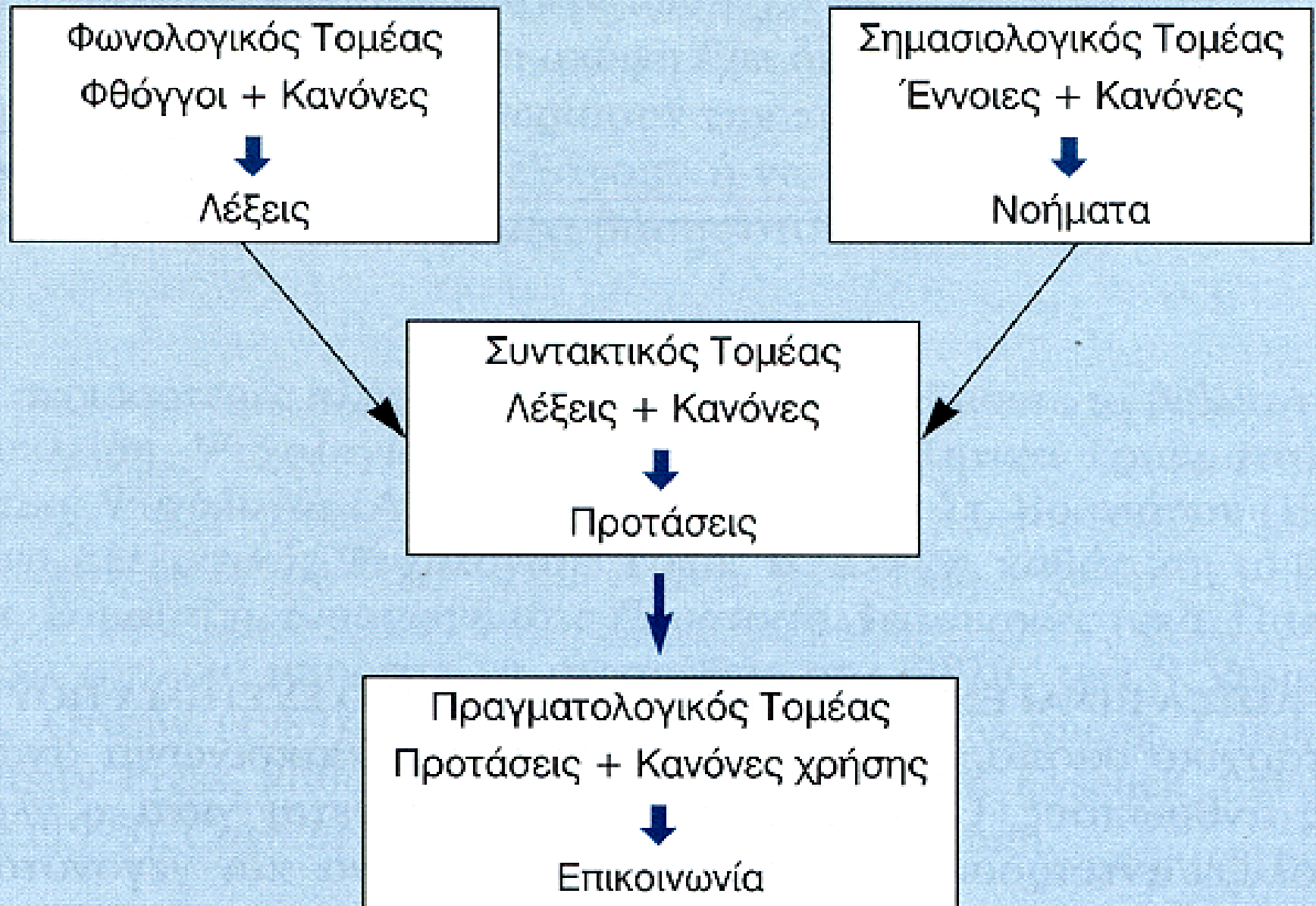

Γ Λ Ω Σ Σ Α

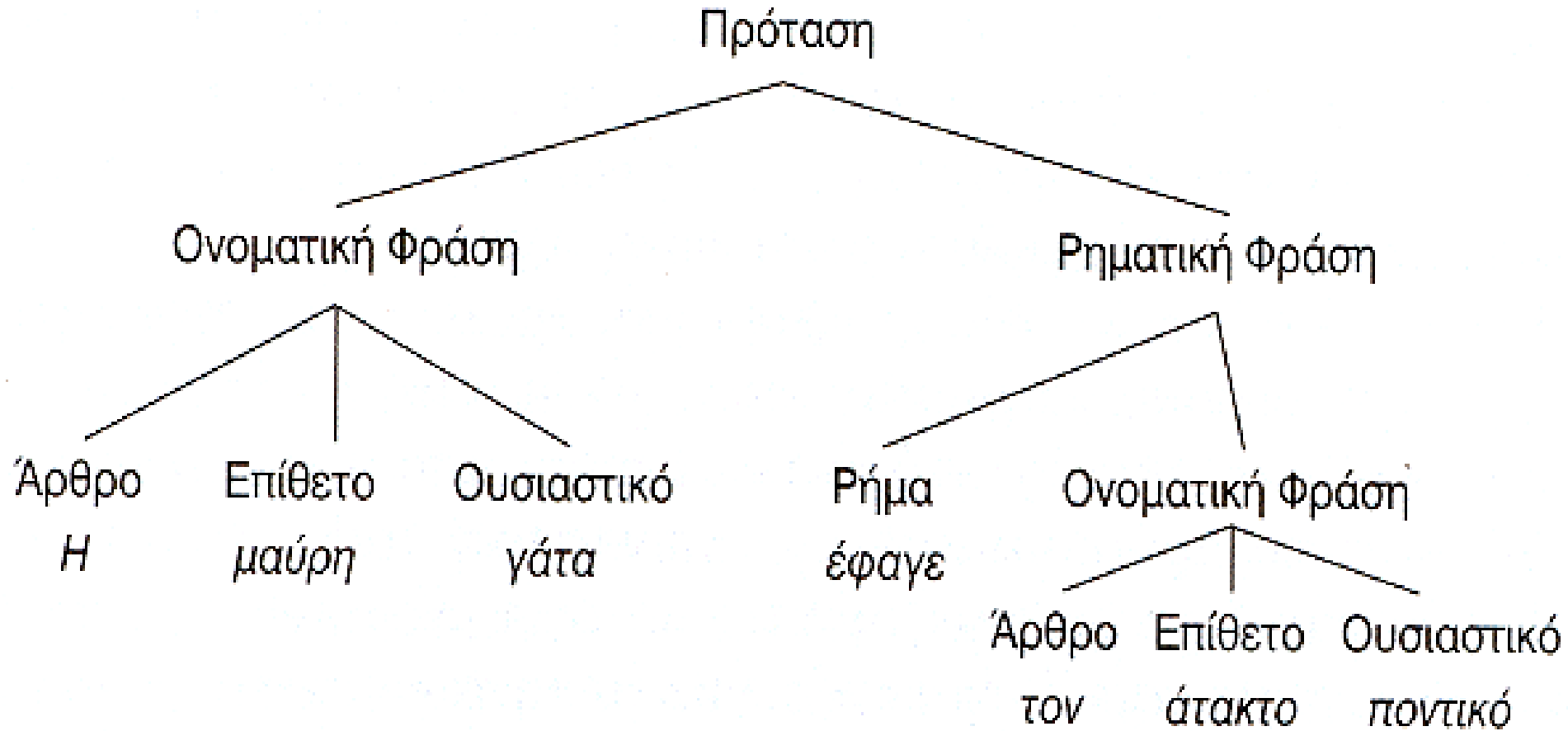
Η επιστήμη της γλωσσολογίας και η μετασχηματιστική γραμματική

- (2) Ο Σταύρος δεν ξέρει πόσο καλό είναι το κρέας
- (3) Ο Σταύρος δεν ξέρει πόσο καλό κάνει το να τρως κρέας
- (4) Ο Σταύρος δεν ξέρει πόσο καλό είναι αυτό το κρέας
- (5) Η νταλικά χτύπησε το ΙΧ
- (6) Το Ι.Χ. χτυπήθηκε από την νταλικά

Οι τέσσερις τομείς του συμβολικού συστήματος που ονομάζεται γλώσσα

Οι κανόνες Φραστικής Δομής της πρότασης "Η μαύρη γάτα έφαγε τον άτακτο ποντικό"

Από τη μετασχηματιστική γραμματική του Chomsky

Συντακτικός τομέας

Βασικοί κανόνες
και
Λέξεις

Μετασχηματιστικοί
Κανόνες

Βαθιά δομή

Σημασιολογικός
τομέας

Σημασιολογικό
νόημα

Επιφανειακή δομή

Φωνολογικός
τομέας

Φωνητικό
σύμβολο

Η ψυχολογική πραγματικότητα της μετασχηματιστικής γραμματικής

- (1) Τα σαπωνοειδή απορρυπαντικά διαλύουν του λαδερούς λεκέδες.
- (2) Τα αναμμένα απορρυπαντικά πολεμάνε τις συντετριμμένες εκτιμήσεις.
- (3) Τους απορρυπαντικά λεκέδες διαλύουν σαπωνοειδή λαδερούς τα.
- (4) Ακριβείς τις σαπωνοειδή οι βοηθάνε αγριόγατοι αναθυμιάσεις.

Η σημασία της προϋπάρχουσας γνώσης στην κατανόηση του λόγου

- (5) Ένας κάστορας χτύπησε τον κορμό πλάι στον οποίο καθόταν μια χελώνα και ο κορμός βυθίστηκε στο νερό. Η χελώνα ξαφνιάστηκε πολύ.
- (6) Ένας κάστορας χτύπησε τον κορμό πάνω στον οποίο καθόταν μια χελώνα και ο κορμός βυθίστηκε στο νερό. Η χελώνα ξαφνιάστηκε πολύ.
- (7) Ένας κάστορας χτύπησε τον κορμό και η χελώνα βυθίστηκε στο νερό. Η χελώνα ξαφνιάστηκε πολύ.

Η σημασία της προϋπάρχουσας γνώσης στην κατανόηση του λόγου

- (8) Ο Γιάννης **χτυπούσε** το καρφί όταν ο πατέρας του βγήκε έξω για να τον βοηθήσει να φτιάξουν το κλουβί.
- (9) Ο Γιάννης **ζητούσε** το καρφί όταν ο πατέρας του βγήκε έξω για να τον βοηθήσει να φτιάξουν το κλουβί.
- (10) Ο Γιάννης **χρησιμοποιούσε** το σφυρί όταν ο πατέρας του βγήκε έξω για να τον βοηθήσει να φτιάξει το κλουβί.

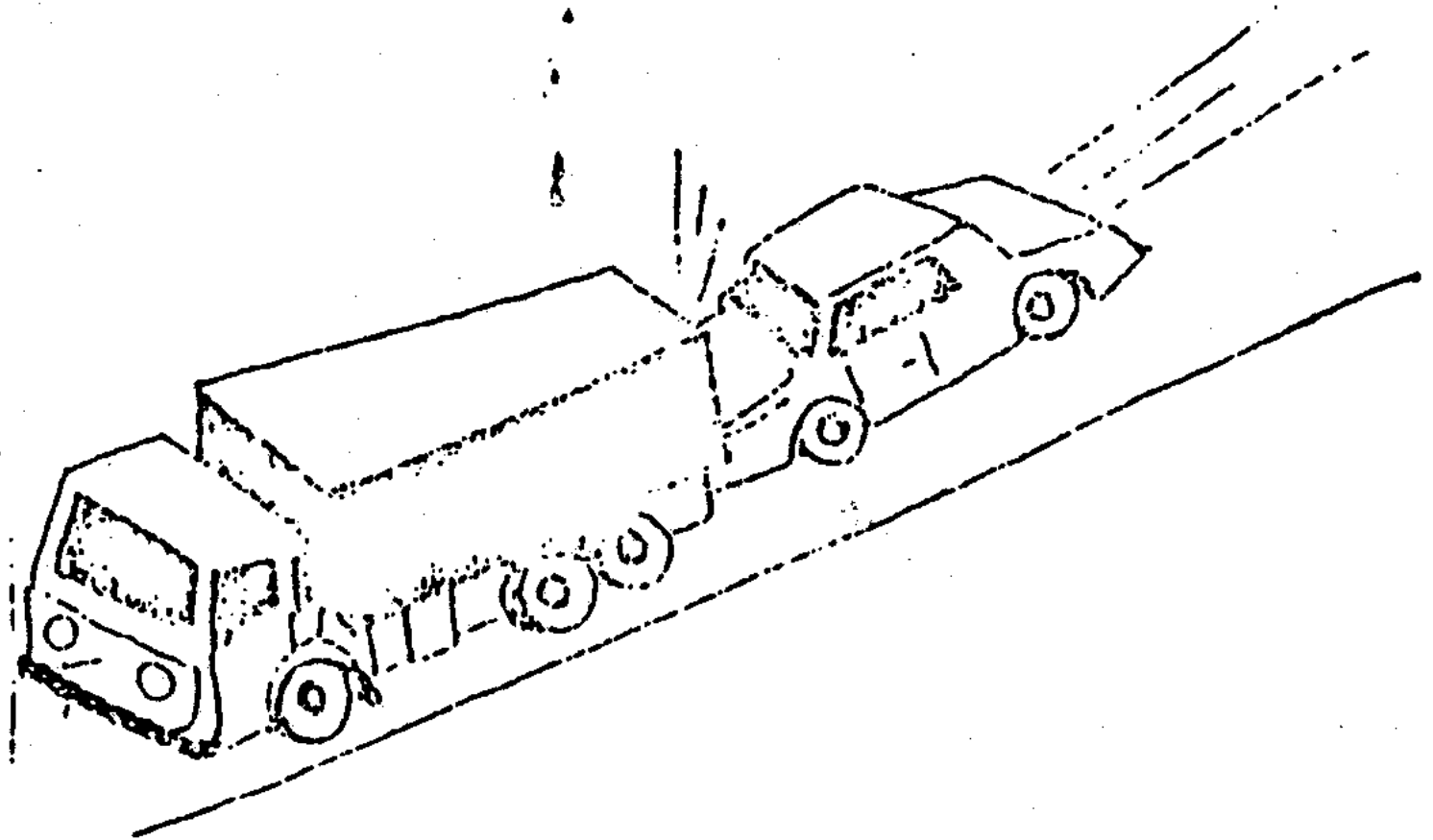
(Johnson, Bransford & Solomon, 1973)

Η σημασία της προϋπάρχουσας γνώσης στην κατανόηση του λόγου

(11) Ο Τάκης ήξερε ότι η εγχείρηση της γυναίκας του θα κόστιζε πολλά χρήματα.

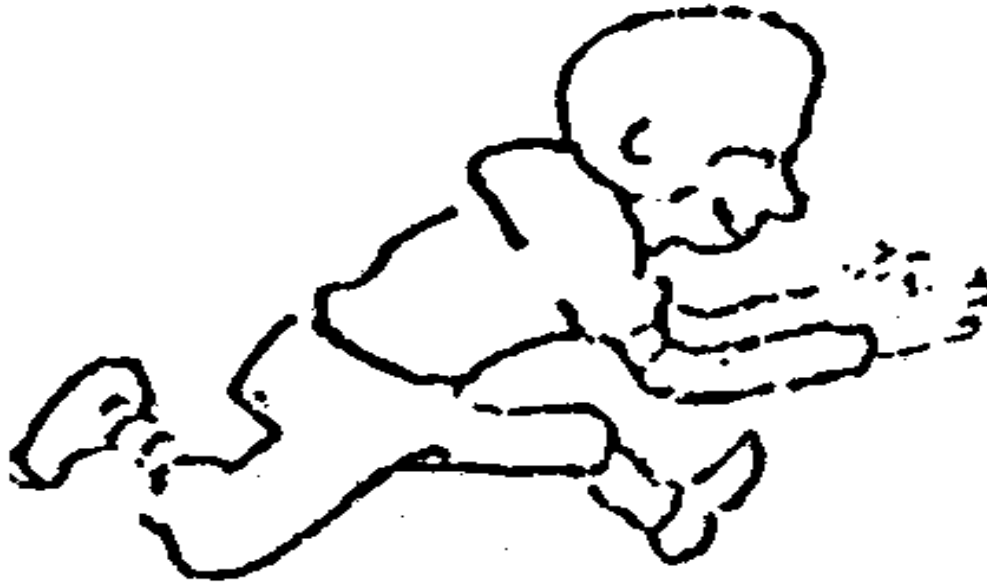
(12) Ευτυχώς ήταν πάντα ο θείος Χαρίλαος.

(13) Ο Τάκης σήκωσε το χέρι του για να πιάσει το τηλέφωνο.

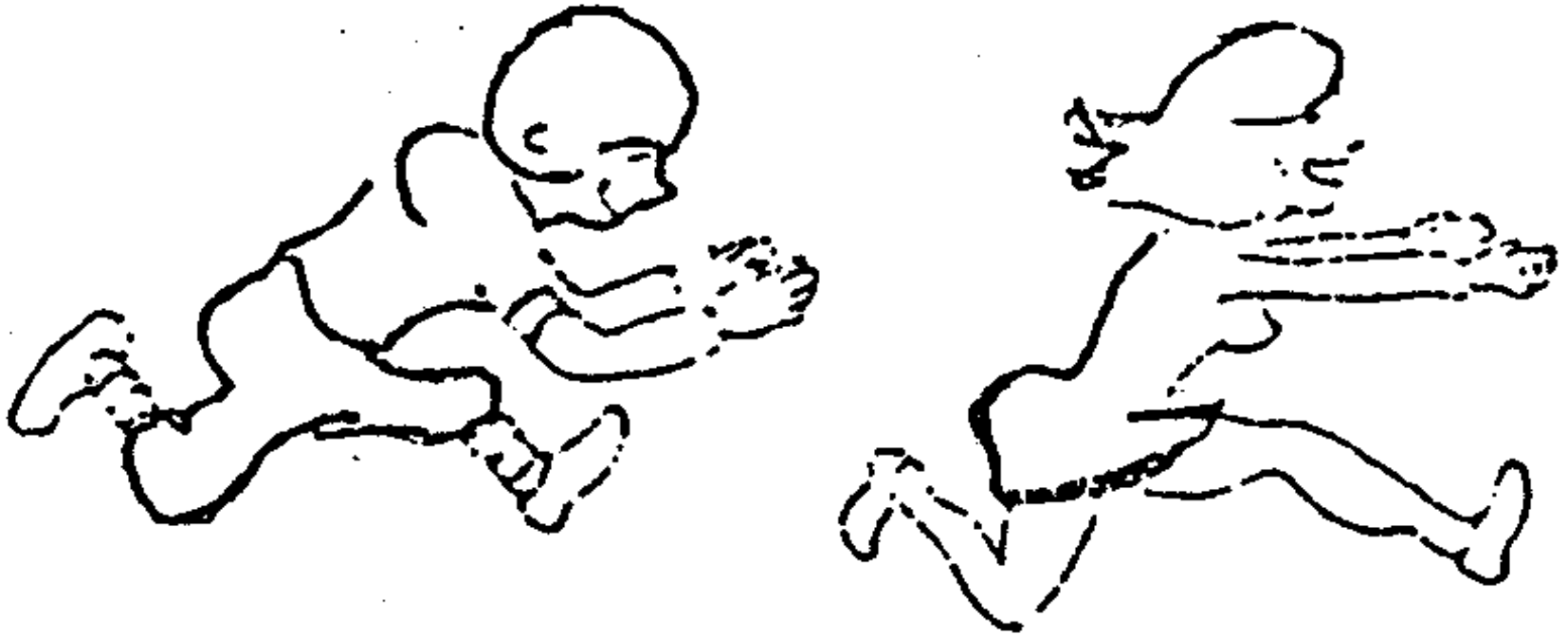
Η αρνητική πρόταση, "Το φορτηγό δεν έπεσε πάνω στο Ι.Χ", παίρνει λιγότερο χρόνο να επαληθευτεί από την θετική αλλά ψευδή πρόταση, "Το φορτηγό έπεσε πάνω στο Ι.Χ", όταν δίνεται σε σχέση με την παραπάνω Εικόνα.

Διαφορετικές ερμηνείες περιστατικού ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

Ένας άνθρωπος τρέχει

Διαφορετικές ερμηνείες περιστατικού ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

Ένας άνθρωπος κυνηγάει μια γυναίκα

Διαφορετικές ερμηνείες περιστατικού ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

Ένα λιοντάρι κυνηγάει δυο ανθρώπους

Διαφορετική ερμηνεία ενός αντικειμένου ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

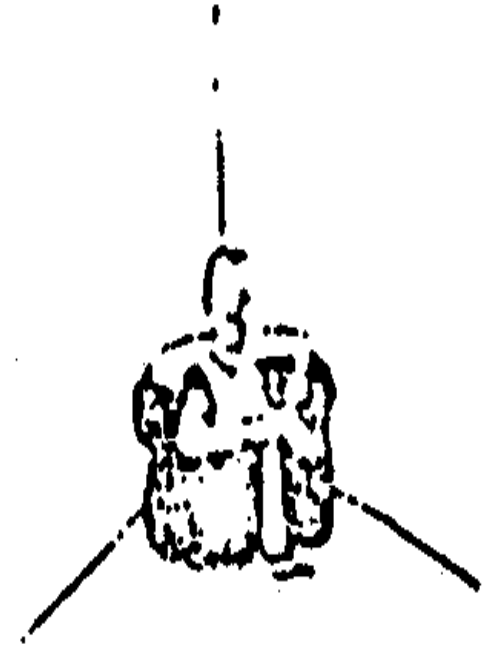

Ένα καπέλο

Διαφορετική ερμηνεία ενός αντικειμένου ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

Μια πολυθρόνα

Διαφορετική ερμηνεία ενός αντικειμένου ανάλογα με το γενικότερο πλαίσιο

Τα αποτυπώματα του βατράχου

Η παραγωγή της ομιλίας

- (1) Κλείσε την πόρτα.
- (2) Σε παρακαλώ, κλείσε την πόρτα.
- (3) Κλείνεις την πόρτα;
- (4) Μπορείς να κλείσεις την πόρτα;
- (5) Η πόρτα θα έπρεπε να είναι κλειστή.
- (6) Κάνει πολύ κρύο σ' αυτό το δωμάτιο.

Η παραγωγή της ομιλίας

(7) Στοιχηματίζω ένα χιλιάρικο ότι δεν θα κόψεις το τσιγάρο.

(8) Σε καταδικάζω σε 15 χρόνια φυλακή.

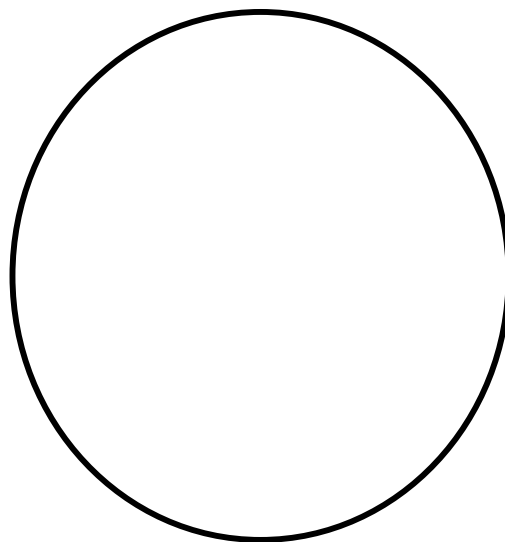
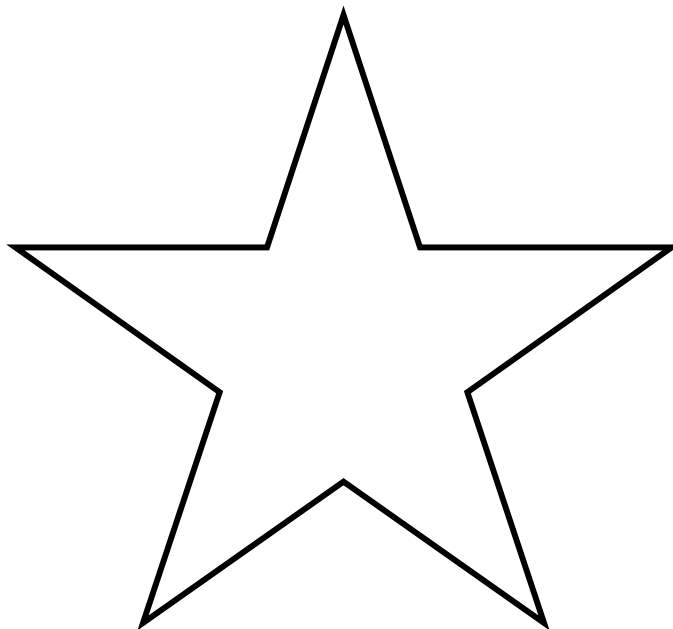
(9) Σου υπόσχομαι να σε παντρευτώ.

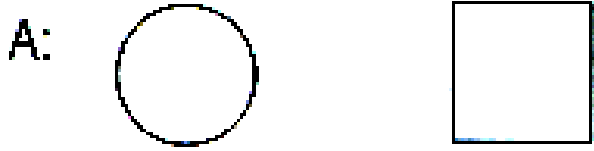
Η παραγωγή της ομιλίας

(10) (Σου λέω πως) έξω κάνει λιακάδα.

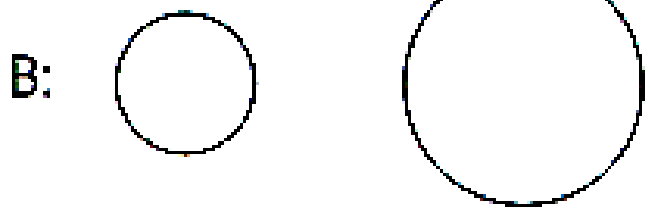
(11) Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;

(12) (Σε διατάζω να) πληρώσε(ις) το πρόστιμο.

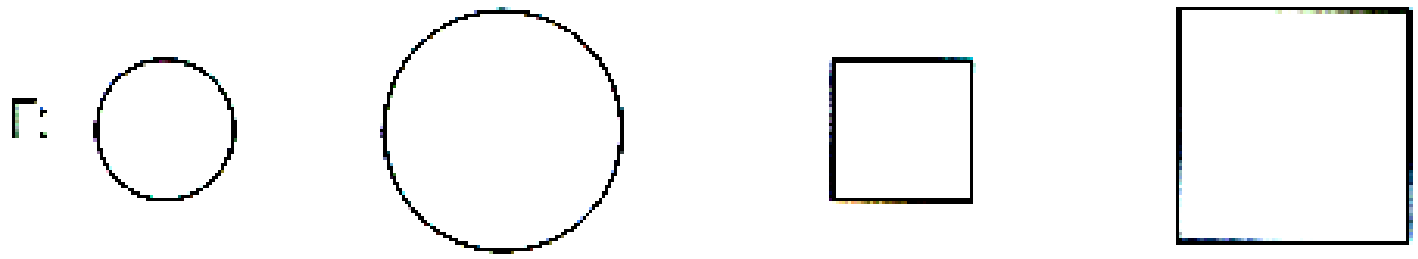

ο κύκλος

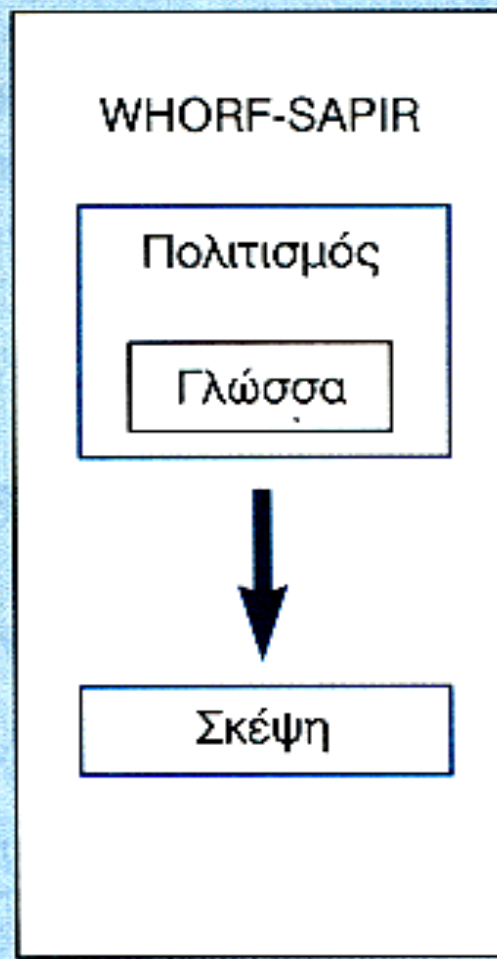
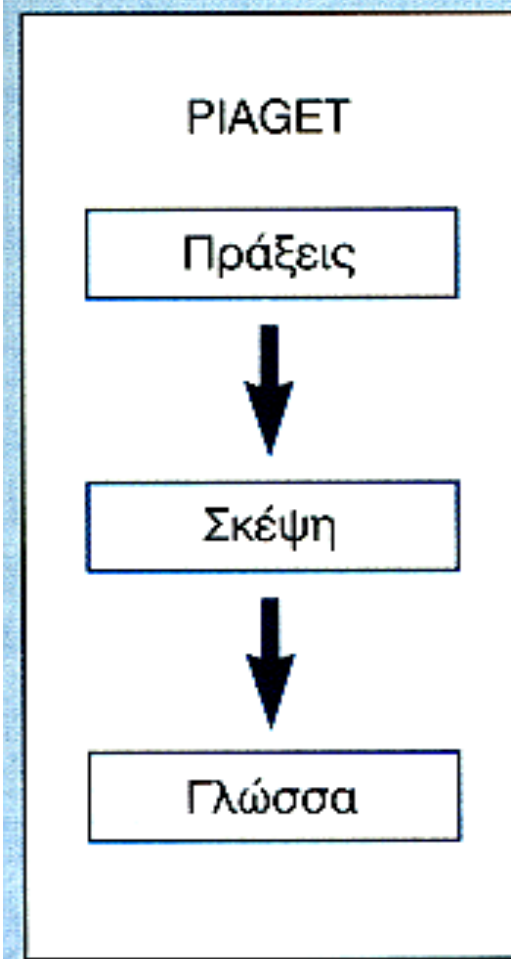
ο μικρός

ο μικρός
κύκλος

**Οι φράσεις που περιγράφουν τον αριστερό κύκλο
σε κάθε μια σειρά.**

Οι εξελικτικοί ψυχολόγοι διαφωνούν για το ποια είναι η ακριβής σχέση ανάμεσα στην γλώσσα και στην σκέψη. Ο Piaget νομίζει ότι η δραστηριότητα του παιδιού καθορίζει τη σκέψη που αντανακλάται απλώς στη γλώσσα. Οι Whorf & Sapir πιστεύουν ότι η γλώσσα καθορίζει τις νοητικές διαδικασίες των ανθρώπων. Ο Vygotsky υποστηρίζει την άποψη ότι η σκέψη και η ομιλία αρχίζουν σαν δυο ξεχωριστά υποσυστήματα που αργότερα ενοποιούνται σε νοήματα.

Αυτό είναι ένα wug

Αυτό είναι άλλο ένα τέτοιο wug

Εδώ είναι δύο τέτοια...

Είναι δύο.

Παράδειγμα από το πείραμα της Berko για την κατάκτηση των γραμματικών κανόνων από το παιδί.

Η γλωσσική επικοινωνία λαμβάνει χώρα σ' ένα εξωγλωσσικό πλαίσιο, στο οποίο οι ενήλικες παίζουν σημαντικό ρόλο. Οι γονείς ενισχύουν τη χρήση της γλώσσας στα παιδιά τους, τόσο συνειδητά όσο και ασυνείδητα. Η ενίσχυση όμως της χρήσης της γλώσσας δεν μπορεί να εξηγήσει από μόνη της το φαινόμενο της κατάκτησης της γλώσσας από το παιδί.

Γλωσσική περίοδος

Ερευνητής

Μαρία

Τι είναι αυτό;

Ω...Λύκος

Κακό

Φουφίτα χουπ!

(ανοίγει το στοματάκι της και
το ξανακλείνει γρήγορα, δείχνοντας
έτσι ότι ο λύκος έφαγε την
Κοκκινοσκουφίτσα)

Το καημένο το κοριτσάκι!

Μπαμπά ντα-ντα λύκο

(χτυπάει δυνατά το χέρι στο
τραπέζι).

Γλωσσική περίοδος

- Ύπαρξη («είναι φεγγάρι», «να το σπίτι»)
- Εξαφάνιση («μπάλα πάει»)
- Επανάληψη («κι άλλο γάλα»)
- Κτήση («ρόδα τουτού»)
- Τόπος («Τουτού πόρτα»)
- Υποκείμενο-αντικείμενο («μαμά άτα»)
- Υποκείμενο-πράξη («μαμά πάει»)
- Πράξη-αντικείμενο («πάει άτα»)
- Ερώτηση («μπάλα πού»)

Ένας συνηθισμένος τρόπος να ελέγξει κανείς την κατανόηση λόγου είναι να δώσει στο παιδί οικεία αντικείμενα και να του ζητήσει να κάνει κάτι με αυτά. Στην εικόνα αυτή έχει ζητηθεί από το παιδί να δραματοποιήσει ενεργητικές και παθητικές προτάσεις όπως «το φορτηγό ακολουθεί το αυτοκίνητο» και «το φορτηγό ακολουθείται από το αυτοκίνητο». Τα παιδιά των τεσσάρων χρονών συνήθως ερμηνεύουν τις παθητικές προτάσεις σαν ενεργητικές δίνοντας σημασία στην σειρά με την οποία είναι βαλμένες οι λέξεις μέσα στην πρόταση και όχι στις καταλήξεις του ρήματος «ακολουθώ».

Γλωσσική Εξέλιξη στην Παιδική Ηλικία

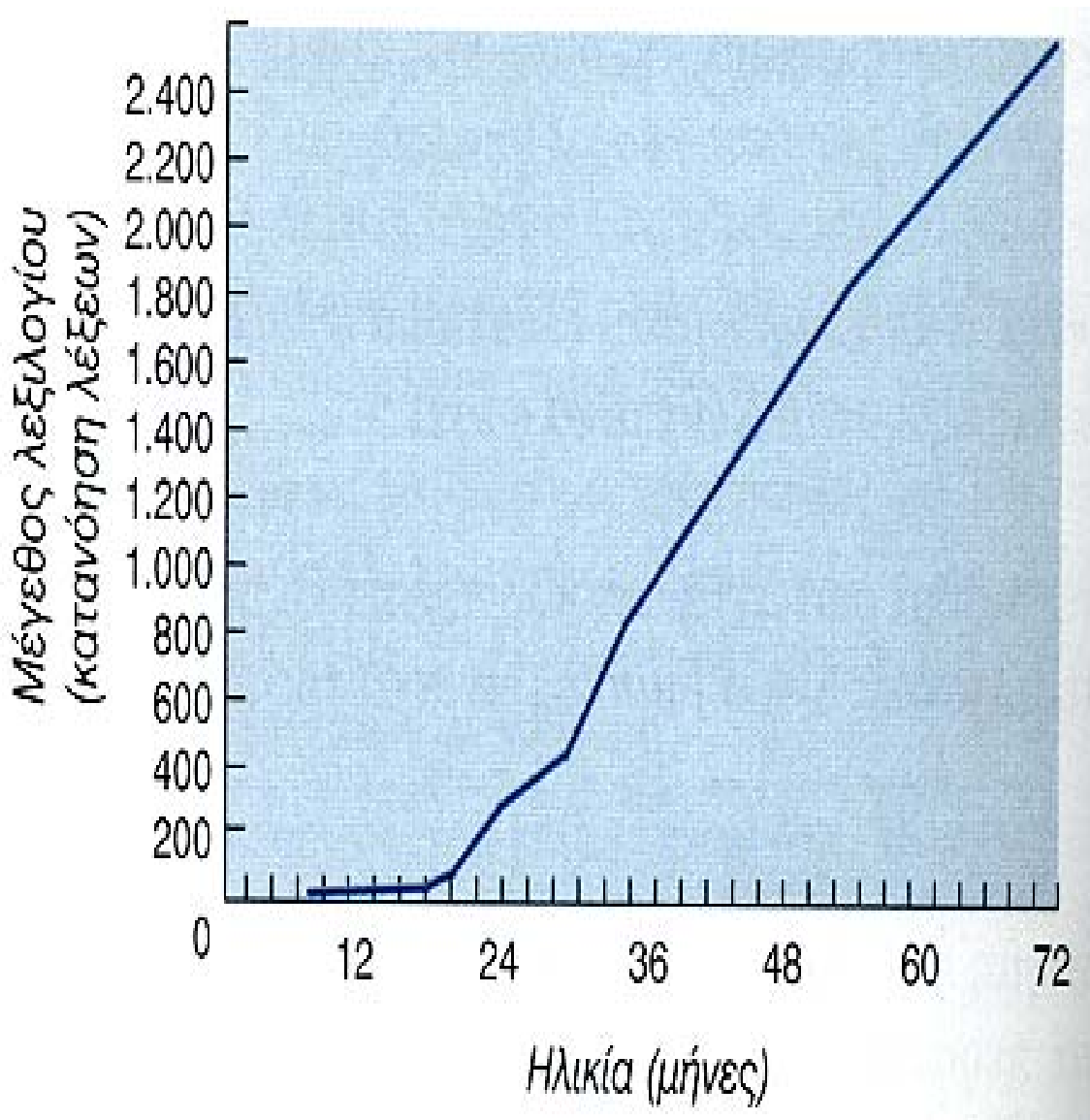
1ος Χρόνος	Οι άναρθροι ήχοι αρχίζουν να γίνονται πιο ποικίλοι και να επαναλαμβάνονται συστηματικά. Το παιδί αρχίζει να παράγει τους ήχους της γλώσσας που ακούει με σωστό τονισμό και ρυθμό.	«ουά-ουά» «χα χα χα» «άτα» «μπα-μπα»
2ος Χρόνος	Στάδιο ολοφραστικού λόγου: μονολεκτικές εκφράσεις με πολύπλοκες σημασίες. Στάδιο τηλεγραφικού λόγου: συνδυασμοί 2-3 λέξεων. Λείπουν οι λέξεις με καθαρά γραμματικό ρόλο, όπως τα άρθρα, σύνδεσμοι, αντωνυμίες, προθέσεις.	«μαμά» «μπάλα» «όχι θέλει» «κι άλλο γάλα» «ρόδα τουτού» «μπαμπά κοίτα»
3ος Χρόνος	Εμφανίζονται τα διάφορα γραμματικά μορφήματα. Οι προτάσεις γίνονται πιο πολύπλοκες και το λεξιλόγιο του παιδιού αυξάνεται πολύ γρήγορα.	«κο μου μπαμπάς είναι καλό» «Εγώ πολύ αλέθει πίτα μαμά έχει»
4ος Χρόνος	Τα περισσότερα γραμματικά μορφήματα είναι γνωστά. Αρχίζουν να εμφανίζονται οι πολύπλοκες αρνήσεις και ερωτήσεις. Το λεξιλόγιο έχει περάσει τις 1.000 λέξεις.	«Δε θα φάει άλλο» «Να φάει το φαί του»
5ος χρόνος	Πιο μακριές και σύνθετες προτάσεις εμφανίζονται. Το παιδί αρχίζει να αποκτά κάποια απόσταση από τη γλώσσα και να τη βλέπει σαν αντικείμενο εξέτασης.	«Δεν τις ξέρει τις αγκινάρες» «Θα μου δώσεις και μένα μερικά να τα παίξω στο σπίτι μου;»

Γλωσσική περίοδος

(13) Ο Γιάννης υποσχέθηκε στον Κώστα να φύγει

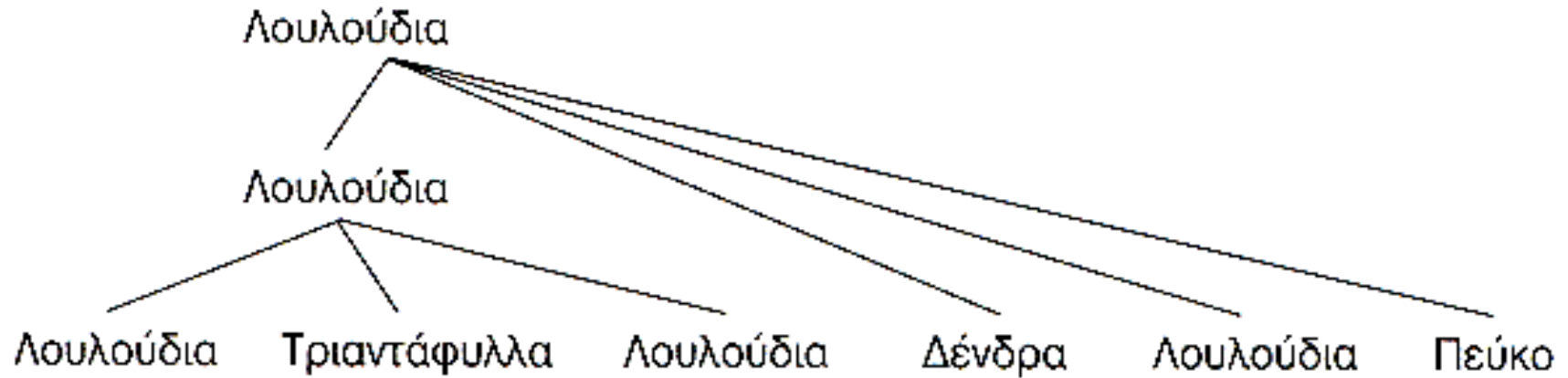
(14) Ο Γιάννης είπε στον Κώστα να φύγει

Ανάπτυξη του λεξιλογίου ως συνάρτηση της ηλικίας

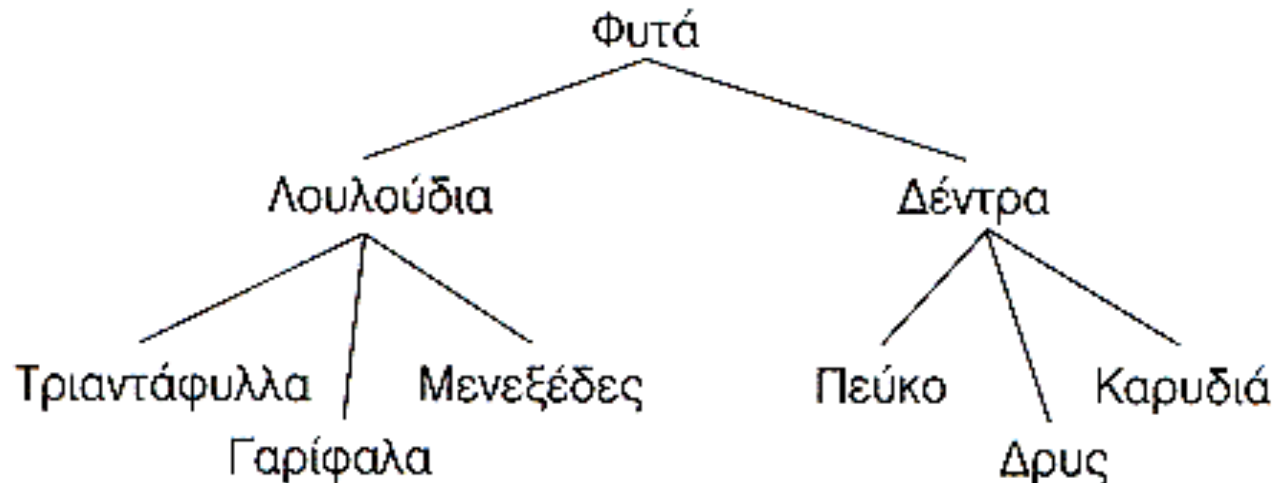

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης της ανάπτυξης του λεξιλογίου σε μικρές ηλικίες δείχνουν τη ραγδαία επιτάχυνση της ανάπτυξης του λεξιλογίου γύρω στην ηλικία των 24 μηνών. Μελέτες του πραγματικού μεγέθους του λεξιλογίου ποικίλλουν ανάλογα με τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη δειγματοληψία της γνώσης λέξεων από τα παιδιά, αλλά η μορφή της καμπύλης είναι εντυπωσιακή για όλους τους υπολογισμούς.

Τα μικρά παιδιά δεν διαφοροποιούν το λεξιλόγιο τους έτσι όπως οι ενήλικες

Σημασιολογική ανάπτυξη ενηλίκου

Εξήγηση της γλωσσικής ανάπτυξης

ΠΑΙΔΙ: Δε να φύγεις

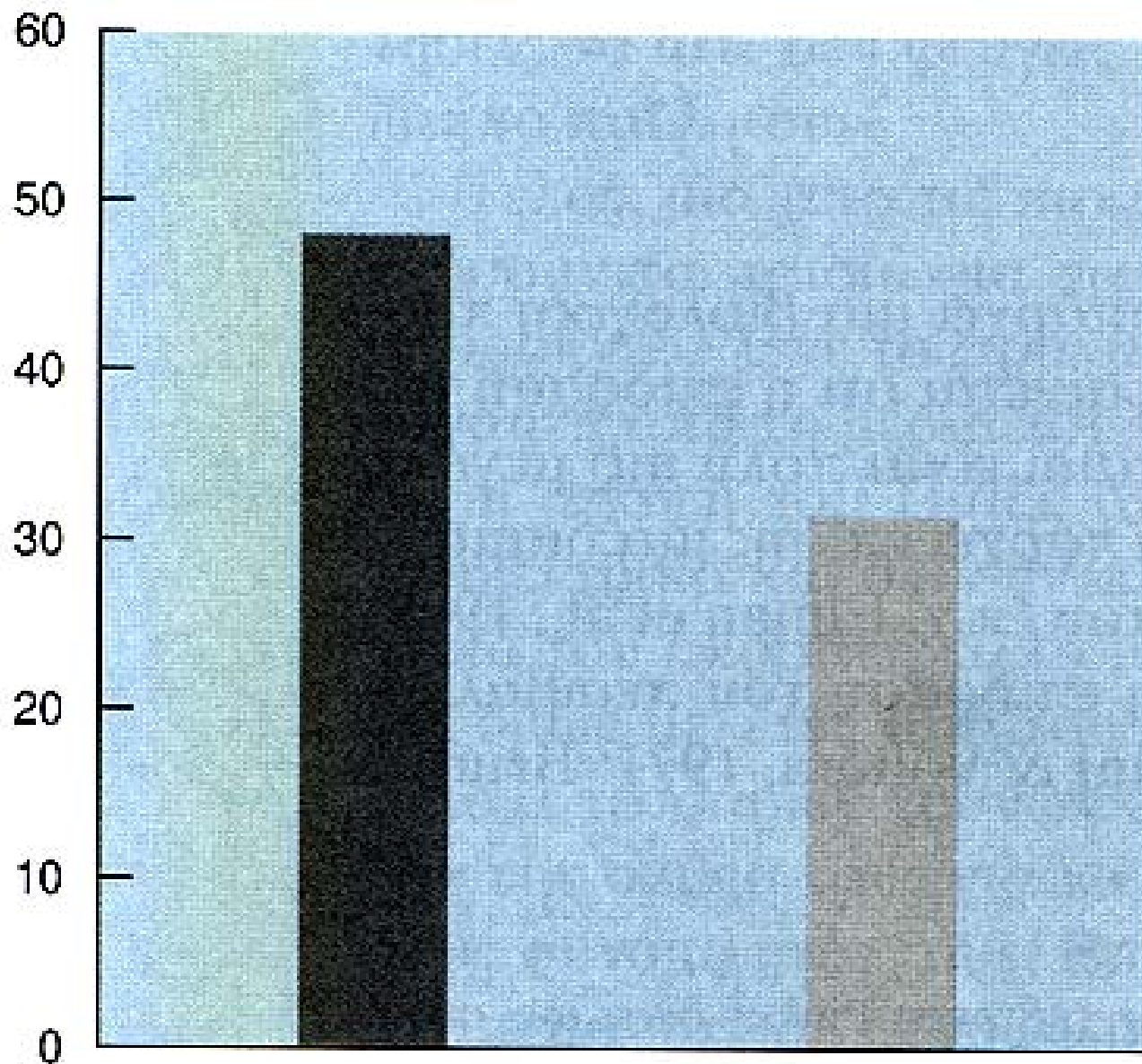
ΜΑΜΑ: Να μη φύγω, θες να πεις

ΠΑΙΔΙ: Δε να φύγεις

ΜΑΜΑ: Να μη φύγεις, λένε

ΠΑΙΔΙ: Οχ! Μη να φύγεις

Αριθμός λέξεων που χρησιμοποιείται
και κατανοείται στους 17 μήνες

Παιδιά που οι μη-
τέρες τους τους
μιλάνε πολύ

Παιδιά που οι μη-
τέρες τους τους
μιλάνε λιγότερο